

Loge Amersfoort 100 jaar een historische terugblik

Jo Stots

Jo Stots en zijn vrouw Trinette zijn sinds 18 februari 1966 trouwe leden van de TVN, die met heel hun hart veel voor de vereniging hebben gedaan en nog steeds doen. Hieronder staat een bewerking van de toespraak die Jo hield bij de viering van het 100 jarig bestaan van Loge Amersfoort in gebouw De Kandelaar in Amersfoort.

Op 28 september 2013 bestond Loge Amersfoort precies 100 jaar, een moment om bij stil te staan en om feestelijk te gedenken. De officiële oprichtingsakte, gedateerd 28 september 1913, toont naast de namen van de oprichters ook de handtekening van Annie Besant. Dat is indrukwekkend, want het benadrukt de directe link tussen het internationale hoofdkwartier van de Theosophical Society in Adyar, India, en Loge Amersfoort.

Uit die eerste jaren is weinig bekend. Dat de logeleden actieve, welgestelde mensen waren blijkt uit het feit dat men op 18 december 1926 voor een bedrag van f 5.700,- een bouwterrein aan de Regentesselaan 21 van de gemeente Amersfoort kocht. Mevrouw De Jager-van Heulen neemt hierbij het voortouw. Het mooie pand dat toen werd gebouwd, bestaat nog steeds. Het gebouw werd ook gebruikt door de Vrij-Katholieke Kerk (VKK) en een Vrijmetselaarsloge.

De oorlogsjaren 1940/1945 verstoorden de rust. Om te voorkomen dat de bezetter de bezittingen liquideerde, kocht één van de leden (Wubbo Kuipers, woonachtig aan de Utrechtseweg 329)

het pand, op 7 november 1941, voor een bedrag van f 8.160,-. Volgens de koopakte diende hij alle schilderijen en emblemen die op de Vrijmetselarij of Maçonnerie en op de Theosofische Vereniging betrekking hadden te verwijderen. Het glas-in-lood raam in een ronde opening van het gebouw wist hij te bewaren. Dit raam kreeg vervolgens een plekje in de serre van het hierna te noemen kerkgebouw aan de Steven van der Hagenlaan, en later in het hoofdkantoor te Amsterdam.

Op 19 juli 1948 heeft de heer Kuiper het gebouw weer voor dezelfde prijs van f 8.160,- aan de Amersfoortse Loge terug verkocht. De activiteiten werden weer opgepakt, totdat het pand omstreeks 1956 werd verkocht aan een Gereformeerde Kerk. De gelden die de afdeling uit de verkoop van het pand ontving, maakten het lange tijd mogelijk allerlei zaken te organiseren, met een beperkte contributie.

De Vrij-Katholieke Kerk kocht vervolgens een pand aan de Steven van der Hagenlaan en richtte dit in als kerkgebouw. De Theosofische Vereniging had deze aankoop ondersteund door een lening en werd huurder bij de kerk.

De rollen waren nu dus omgedraaid. De leden van de Loge hielden hun bijeenkomsten in de huiskamer van de hoofdbewoner, priester Vredendaal. Deze was ook enige jaren voorzitter van de Loge. Tussen de Vrij-Katholieke Kerk en Loge Amersfoort heeft dus steeds een nauwe band bestaan.

In de 60-er jaren kreeg de Loge de beschikking over de bovenverdieping van het pand. Omdat de vrij steile trap een bezwaar vormde voor enkele oudere leden werd het Lichtfeest meerdere jaren bij de familie Stots thuis gevierd. De familie Stots woonde inmiddels vlakbij de kerk. Op deze zeer bijzondere avonden werd soms een spreker van buiten uitgenodigd. Vermeldenswaard is de avond waarop de heer Dunnewolt, een trouw lid van de vereniging die overal in het land lezingen gaf, met zijn vrouw aanwezig was. Na de Lichtceremonie was hij enige ogenblikken sprakeloos. Hij had de indruk dat na zo'n indrukwekkende ceremonie niets meer gezegd kon worden. Uiteindelijk heeft hij zijn verhaal toch afgestoken; het werd een heel bijzonder samenzijn. Bekende sprekers uit die tijd waren onder andere de heer Poortman, Henk Spierenburg en Nel Keus, een oudere dame onder wier leiding maandelijks de Bhagavad Gita werd bestudeerd. Noemenswaardige logeleden waren voorts Adriaan van Nieuwkerk, Jet Verburg en Alfred en Elisabeth Rasche. Na verloop van tijd kreeg de Loge de beschikking over

de parterre van het pand aan de Steven van der Hagenlaan.

Via de Zomerscholen, die vanaf 1980 jaarlijks werden georganiseerd op het Internationaal Theosofisch Centrum te Naarden, maakten de logeleden kennis met de genezingsdienst, zoals die was uitgewerkt door Wim Margadant. Vanaf die tijd, tot op heden, heeft de loge de genezingsdienst, met de hulp van Wim Margadant, in de jaarprogramma's opgenomen. Het is thans één van de belangrijkste momenten in de bijeenkomsten.

In 2007 noodzaakte gebrek aan medewerkers de Vrij-Katholieke Kerk het pand aan de Steven van der Hagenlaan te verkopen. Men week uit naar de Kapel van St. Michael en alle Engelen op het Internationaal Theosofisch Centrum te Naarden. Loge Amersfoort vond een plekje in de Bergkerk aan de Prins Frederiklaan. Daar vinden de openbare bijeenkomsten plaats. Voor de andere dagen vindt men onderdak in het huis van Martie Velthuis.

Een nieuwe eeuw is aangebroken. Moge de Amersfoortse Loge ook in de toekomst een bron zijn voor liefdevolle broeders en vrienden die samen op zoek zijn naar WAARHEID, zoals aangeduid in het Zegel van de Theosofische Vereniging: SATYAN NASTI PARO DHARMAH, geen godsdienst boven waarheid.

Foto: Vrije Kath. Kerk OLV, kapel 1933, St. v. Hagenlaan 3
Foto genomen door André van Dijk, Kerkenverzamelaar